

Overstekend wild

Eind september reed ik met de fiets de Klapproostunnel in richting Klapwijk. Op het fietspad lag een lichtbruin voorwerp, ongeveer zo lang en zo dik als mijn pink. Pas toen ik er rakelings langs fietste zag ik dat het voorwerp bewoog. Direct ben ik gestopt om te kijken wat het was. Daar zat een langwerpige beestje met 4 kleine pootjes en een lange staart, dat kon niet anders dan een salamander zijn! Om precies te zijn een kleine watersalamander, want dat is de enige soort die je in de omgeving van Pijnacker kunt aantreffen.

Nog voordat ik hem kan oprapen verschijnen er opeens 2 fietsers in de tunnel. Het is al te laat om ze te waarschuwen. Gespannen kijk ik toe hoe het zal aflopen...gelukkig, net erlangs. Als het gevaar is geweken pak ik snel de salamander op. Vervolgens sta ik besluiteloos met het beestje in mijn hand. Waar zal ik hem neerzetten, wat zou een goede plek zijn? Na enig gearzel zet ik de salamander op het gras in de nabijheid van water en struikgewas, in de hoop dat hij zelf een geschikte plek zal vinden.

Thuisgekomen heb ik opgezocht waar kleine watersalamanders zich in de loop van het jaar ophouden. In de amfibieëngids lees ik dat volwassen salamanders vroeg in het voorjaar naar ondiep stilstaand water trekken om zich voort te planten. De vrouwtjes zetten daar in april hun eieren af aan waterplanten. Uit de eieren komen larven die een aantal maanden in het water leven om op te groeien tot salamandertje.

Aan het eind van de zomer gaan de jonge salamanders aan land en het zal nog 2 tot 4 jaar duren voordat ze naar het water terugkeren als volwassen salamander. In de herfst verlaten ook de volwassen dieren het water. Ze kruipen in de grond of onder een steen om te overwinteren. Al met al besteden kleine watersalamanders dus een groot deel van hun leven op het land.

Het is mij niet duidelijk of kleine watersalamanders talrijk zijn in het Pijnacker. Van meerdere dorpsgenoten heb ik vernomen dat hun vijver vol zit met salamanders, maar zelf zie ik ze zelden en dan meestal in platgetrapte of uitgedroogde vorm. Het is overigens niet verbazend dat je salamanders niet zo vaak te zien krijgt, want ze zijn gevoelig voor uitdroging en ze hebben veel natuurlijke vijanden. Daarom leiden ze een zeer verborgen leven.

Caroline Elfferich, december 2005